

Ympäristöohjelma kaudelle 2013-2016	
Yritys	Stara
Ympäristövastaava tai -tiimi	HAO / Kehitys & Toimitilat
Ympäristöohjelman tekijä(t)	HAO / Kehitys & Toimitilat, CGI
Päivämäärä (päivitetty viimeksi)	11.6.2013 (10.6.2014)
Ympäristöpolitiikka	<p>Ympäristöpolitiikan tavoitteiden aikatahtain on vuosi 2020.</p> <p>Ilmaston suojele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara laati hiilineutraalisuus ohjelman, jota noudattamalla Stara tulee olemaan hiilineutraali jo vuonna 2030, poiketen kaupungin asettamasta vuoden 2050 hiilineutraalisuus tavoitteesta. • Staran absoluuttinen energiankulutus energiaseurannan piirissä olevissa kiinteistöissä sähkön ja lämmön osalta tulee vähenemään 20 % vuoteen 2020 mennessä (vuoden 2010 tasosta). • Staran kiinteistöjen ekotehokkuutta aletaan seurata ja tehokkuuden parantamistoimenpiteitä kehittää. <p>Ilmansuojelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staran ajoneuvokannan kehittämisessä pyritään kokonaistaloudelliseen ratkaisuun ja ajoneuvojen ympäristövaikutuksille asetetaan suuri painoarvo. • Staran käytössä olevien ajoneuvojen ympäristövaikutuksia pyritään edistämään jo olemassa olevien ja uusien käytänteiden avulla, jotka tähtäävät päästöjen sekä polttoaineen ja kaluston fyysisen kulutuksen pienentymiseen. • Staran katujen ylläpidon toimenpiteet tullaan suunnittelemaan niin, että hengitettävien hiukkasten (PM10) määrä kaupungin ilmassa tulee pysymään sallitun raja-arvon alapuolella. <p>Vesiensuojelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara osallistuu vesialueiden öljyntorjuntaan ja rantojen suojeleluun. Staran öljyntorjuntaan koulutetut henkilöt estävät öljyvahingon leviämisen ja osallistuvat öljyn keräämiseen veden pinnalta. <p>Luonnon ja maaperän suojele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara osallistuu kaupungin alueella olevan pilaantuneen maaperän kunnostamiseen viimeistään rakentamisen yhteydessä siten, ettei siitä jatkossakaan ole haittaa terveydelle tai ympäristölle. • Stara turvaa maaperän luontaiset ominaisuudet ja toiminnot (biologiset, kemialliset ja fysikaaliset) hoitamillaan viheralueilla.

	<p>Hankinnat</p> <ul style="list-style-type: none"> • 50 % Staran hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä vuoteen 2015 mennessä. • 100 % Staran hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä 2020 mennessä. • Ympäristöperusteet voivat olla joko ehdottomia vaatimuksia tai vertailuperusteita. <p>Jätteet ja materiaalihokkuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara pyrkii jätteiden määrän vähentämiseen ja parempaan hyödyntämiseen. • Stara pyrkii edistämään materiaalihokkuutta koko toiminnassaan. <p>Ympäristötietoisuus ja –vastuullisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staran työntekijät ovat sitoutuneita ympäristöpolitiikan tavoitteisiin, ovat tietoisia ympäristövastuullisista toimintatavoista ja ottavat ne työssään huomioon. • Starassa toimii aktiivinen ekotukiverkosto, joka tukee ja edistää henkilöstön ympäristötietoisuuden kasvua. <p>Ympäristöjohtaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stara noudattaa Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää. • Staran ympäristöohjelman kehityskohteet ja avaintavoitteet sekä niiden saavuttaminen arvioidaan ja valitaan uudelleen viimeistään kolmen vuoden välein • Staran ympäristöpolitiikasta ja –ohjelmasta johtuvia tavoitteita sisällytetään Staran tulospalkkiotavoitteisiin. <p style="text-align: right;">Johdon allekirjoitus</p>
<p>Osa-alueet</p> <p><i>Valittavien osa-alueiden ja tavoitteiden tulee pohjautua yrityksen olennaisten ympäristövaikutusten vähentämiseen.</i></p>	<p><i>Tällä kaudella kehittämiskohteiksi valitut kolme osa-aluetta:</i></p> <p>a) Henkilökunnan osallistaminen ympäristötyöhön ja ympäristöviestinnän kehittäminen</p> <p>b) Kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen</p> <p>c) Hankintojen ohjaaminen ympäristömyötäiseen suuntaan</p> <p>Osa-alueet arvioidaan ja valitaan uudelleen viimeistään kolmen vuoden välein.</p>

Vähennämme ympäristövaikutuksiamme valituilla osa-alueilla seuraavien tavoitteiden mukaisesti:

Ympäristönäkökohta	Tavoitteet:			
a. Henkilökunnan osallistaminen ympäristötyöhön ja viestinnän kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Ympäristöjärjestelmän tehokas jalkauttaminen • Ympäristöjärjestelmän toteutuksen seuranta ja sisäinen auditointi • Viestinnän kehittäminen 			
	Toimenpiteet - Jalkauttaminen	Aikataulu	Vastuuhenkilö	Seurantatapa / mittari
	Ympäristöraportointityöryhmän ja linjaorganisaatioiden toiminnan kehittäminen ympäristöjärjestelmän tavoitteiden tukemiseksi: <ul style="list-style-type: none"> • järjestelmästä tiedottaminen • raportoinnin kehittäminen • järjestelmän toimenpiteiden kehittäminen ja johtaminen • järjestelmän sisäisen auditoinnin kehittäminen 	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Kehitys	Ympäristöraportoinnin työryhmän tapaamiset
	Ekotukihenkilön tehtävänkuvan laatiminen, ekotukiverkoston kehittäminen ja yhteisöllisyyden tukeminen	Vuoden 2013 loppuun mennessä	HAO / Kehitys	Ekotukiverkoston Staran sisäiset tapaamiset
	Ekotukihenkilöverkoston laajentaminen: <ul style="list-style-type: none"> • jokaiseen tukikohtaan tulee ainakin yksi ekotukihenkilö • linjaorganisaation tuki Ekotukihenkilöverkostolle kaikilla eri organisaatiotasoilla 	Vuoden 2015 loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	Ekotukihenkilöiden määrä ja kattavuus yksiköissä

	Ympäristöraportoinnin kehittäminen ja tiliöinnin opastus käyttäjille	Vuoden 2014 mennessä	HAO / Talous	Tiliöintikartan ja opastuksen kehittäminen
	Toimenpiteet - Viestintä ja ympäristöviestintä			
	Ympäristöviestintä sisällettynä Staran viestintään	Vuoden 2013 aikana	HAO / Viestintä	Ympäristöviestintä sisällettynä Staran viestintäsuunnitelmiin ja toimenpiteisiin
	Ympäristöasiat sisällytetään perehdyttämismateriaaliin kaikille toiminnan tasoille (sekä vanhoihin ja uusiin materiaaleihin)	Vuoden 2014 loppuun mennessä	KTY / Tekninen tuki	Päivitetty perehdyttämismateriaalit
	Kesätyöntekijöiden koulutusmateriaalin ympäristösisältö tarkistetaan ja laajennetaan (erit. kemikaalit)	Vuoden 2013 aikana	KTY / Tekninen tuki	Päivitetty koulutusmateriaali
	Ympäristöteemaisia tietoisuuksia ja koulutuksia lisätään työtiimien palavereihin.	Vuoden 2013 loppuun mennessä	HAO / Turvallisuus- ja työsuojelutiimi	Ympäristöteemaa sisältävien tietoisuuksien ja koulutusten lukumäärä
	Stadin Rakentaja – henkilöstölehteen toimitetaan ympäristöaiheinen teemanumero	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Viestintä	Teemanumeron julkaisu
	Sisäisen viestinnän, intra ja puskaradio, ympäristöasioiden vuosikellon rakentaminen ja toteuttaminen	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Viestintä	Intrassa ja puskaradiossa olleiden tiedotteiden määrä
	Toimenpiteet			

	- Seuranta ja auditointi			
	Ympäristömyötäisen asenteen kasvamisen seuranta (kysely- tai haastattelututkimukset Ekotukihenkilöiden toimesta)	Vuoden 2016 loppuun mennessä	HAO / Kehitys	Vuosittainen kysely asenteen seuraamiseksi
	Otetaan käyttöön ECOonline-järjestelmä kemikaalien käytön hallitsemiseen: päivitetyt kemikaalitiedot ja käyttöturvallisuustiedotteet	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	<ul style="list-style-type: none"> - ECOonline-järjestelmä valmis. - Ohje järjestelmän käyttöön ja käyttöturvallisuustiedotteiden tulostamiseen tehty - Kemikaalitiedot päivitetään vähintään vuosittain.
	Toimipistekohtainen kemikaali- ja jäteasioiden auditointi johdon toimesta linkitetään vuosittaisiin työturvallisuus auditointeihin	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Turvallisuus- ja työsuojelutiimi	Auditointien lukumäärä
	Kuljettajien osaamisen kehittäminen: ekologinen ajotapa kuljettajan ja kaluston kannalta sekä kaluston käyttö	Vuoden 2015 loppuun mennessä	LOG / Vuokraamo	Koulutussisällön kehittäminen sekä koulutusten lukumäärä
	Selvitetään keino pienten työmaiden toimivaan kierrätykseen 2014 ja toteutetaan 2015	Vuoden 2014 loppuun mennessä selvitys. Toteutus vuoden 2015 loppuun mennessä	LOG / Kuljetuspalvelu	Selvitysraportti. Todennettu toteutus.
Ympäristönäkökohta	Tavoitteet:			

b. Energiansäästö ja energiatehokkuuden kehittäminen	Staran kiinteistöjen energiatehokkuuden parantaminen seuraavien toimenpiteiden avulla: <ul style="list-style-type: none"> • lämmitysmuodon muuttaminen (öljy- ja hakelämmityksestä luopuminen) • tilan käytön optimointi • talotekniset parannukset • asennekasvatus 			
	Toimipisteiden energiatehokkuutta aletaan myös tarkemmin seurata. Jatkossa toimenpiteille voidaan asettaa toimipistekohtaisia energiansäästötavoitteita.			
	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuuhenkilö	Seurantatapa / mittari
	Itäreimarintien toimipisteen öljylämmityksen vaihtaminen kaukolämpöön	2014 vuoden loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	Öljykattilan poistaminen
	Tuomarinkylän toimipisteen hakelämmityksen vaihtaminen kaukolämpöön	2016 vuoden loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	Hakekattilan poistaminen
	Tattarisuon toimipisteen öljylämmityksen vaihtamisen mahdollisuuksien tutkiminen (esim. maakaasu)	2016 vuoden loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	Öljykattilan poistaminen
Atomitien ja Tulppakujan toimipisteiden auto- ja konehallien energiatehokkuuden parantaminen seuraavilla toimenpiteillä: <ul style="list-style-type: none"> • asennekasvatus ja koulutus • ovien automaattisen sulkeutumisen säätäminen • käyntiovien asentaminen 	2014 vuoden loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	kWh/m ³	

	autohallien nosto-oviin <ul style="list-style-type: none"> • koneiden lämmitystarpeiden kartoittaminen • koneiden sijoittelun ja lämpötilan optimointi • lohkolämmittimien käyttäminen koko hallin lämmittämisen sijaan • ominaisuuksiltaan energiatehokkaiden korvaavien ovien tarvekartoitus ja asennus 			
	Energiaseurannan piirissä olevien kiinteistöjen energiatehokkuutta tilavuuden suhteen aletaan seurata. <ul style="list-style-type: none"> • Seuranta aloitetaan takautuvasti vuodesta 2010. • Seurannan perusteella kiinteistökohtaisia energiatehokkuustoimenpiteitä aletaan suunnitella. 	2013 vuoden loppuun mennessä	HAO / Toimitilat	kWh/m3
	Selvitetään konekaluston energiatehokas sekä tuotantolähtöinen säilytys kylmänä vuodenaikana.	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Toimitilat & RAT	Valmis selvitys

Ympäristönäkökohta	Tavoitteet:			
c. Hankintojen ohjaaminen ympäristömyötäiseen suuntaan (erit. logistiikka ja alihankinnat)	Staran hankintojen ohjaaminen ympäristömyötäisempään suuntaan seuraavilla toimenpiteillä: <ul style="list-style-type: none"> • asettamalla hankintakriteereitä • vaikuttamalla tilaajan hankintoihin (Tilakeskus, HKR) • ehdottamalla tapauskohtaisesti tilaajalle ympäristömyötäisempiä tuotteita • tiukentamalla aliurakoitsijoiden sopimuksia 			
	Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuuhenkilö	Seurantatapa / mittari
	Hankintahenkilöiden koulutus ympäristömyötäisiin hankintoihin	Vuoden 2014 loppuun mennessä	HAO / Kehitys	Hankintojen ympäristökriteerien kehittyminen
	Yritetään vaikuttaa tilaajaan (Tilakeskus, HKR) vaatimaan M1-luokiteltuja rakennusmateriaaleja	Vuoden 2014 loppuun mennessä		Tapaamiset tilaajien kanssa Poistettu; ei voida todentaa
	Aina kun mahdollista pyritään ehdottamaan tilaajalle M1-materiaalien käyttöä	Jatkuvasti		M1-rakennustuotteiden käyttö Poistettu; ei voida todentaa
	Rakennustekniikan aliurakasopimukseen lisätään sanktiolauseke jätelajittelurikkomuksista	Vuoden 2014 sopimuskaudelle.	RAT / Tekninen tuki	Sopimuksen muuttaminen

Raportoitavat tunnusluvut	
<i>Valittavien tunnuslukujen tulisi korreloida yllä asetettujen tavoitteiden kanssa</i>	
Viestintä ja koulutus	ympäristöaiheisten koulutustilaisuuksien ja osallistujien määrä intrassa ja puskaradiossa olleiden ympäristötiedotteiden määrä
Energia; lämmitys, sähkönkulutus, vedenkulutus	energiatehokkuus (sähkö, lämpö) seurattavien kiinteistöjen osalta (kWh/m³)
Hankinnat	ympäristökriteerien määrä kilpailutetuissa hankinnoissa (% euromäärästä)
Alihankinnat	toteutuneet sanktiot alihankkijoiden jätelajittelurikkomuksista (sanktioiden määrä)
Materiaalitehokkuus; raaka-aineiden käyttö, kemikaalien käyttö	
Logistiikka ja työmatkaliikkuminen	Polttoainekäyttöisten työkoneiden ja ajoneuvojen tuottamat hiilidioksidipäästöt
Ohjelman seuranta	
Tämä ohjelma päivitetään seuraavan kerran (pvm): 11.6.2015 mennessä	
Ohjelman hyväksyntä	
Yrityksen johto on hyväksynyt tämän ohjelman (pvm): 10.6.2014 Hyväksyjä:	
Ekokompassi-neuvoja on hyväksynyt tämän ohjelman (pvm): 17.6.2014 Hyväksyjä:	